

Türkiye Atom Enerjisi Programının tatbik şekli hakkında kanun lâ-yihası ve Maarif, Maliye, Gümrük ve İnhisarlar ve Bütçe Encümen-leri mazbataları (1/307)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Saya : 71 - 785/214

23 . I . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 13 . I . 1959 tarihinde kararlaştırılan Türkiye Atom Enerjisi Programının tatbik şekli hakkındaki kanun lâ-yihasının, esbabı mucibesıyla birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Atom enerjisinin gerek istikbalin kudret kaynağı olarak gerekse tababet, ziraat, sanayi ve savunma sahalarında arz ettiği büyük ehemmiyeti göz önünde bulunduran başlıca dünya memleketleri bu enerji ile ilgili araştırma, tererübeve tatbikattan en kısa zamanda âzami istifadeyi temin etmek maksadiyle her türlü fedakârlığı göze alarak muazzam gayretler sarf etmektedirler.

Bu enerjinin iktisaden geri kalmış milletlerin kalkınması bakımından oynamaya namzet olduğu rolün dünya ilim mahfillerinde ısrarla belirtilen ehemmiyetini göz önünde bulunduran iktisaden geri kalmış memleketlerin büyük ekseriyeti bu sahada çok ciddi çalışmalara girişmiş bulunmaktadırlar. Ezcümle, Hindistan, Siyam, Filipinler gibi Asya, Arjantin, Brezilya gibi Cenubi Amerika ve Mısır gibi Afrika ve Yugoslavya gibi Avrupa memleketlerini zikretmek mümkündür.

Başta Rusya olmak üzere bilhassa demirperde memleketlerinin bu mevzuda girişmiş oldukları devâsâ faaliyet ve kaydettikleri muazzam inkısaflar muvacehesinde, hür dünyanın bekası için bu camiaya mensup bütün milletlerin de aynı mevzuda imkân ve güçlerinin âzamisi nispetinde gayret sarf etmeleri bir zaruret olarak belirmiştir.

Bu ciheti göz önünde tutan Amerika Birleşik Devletleri Başkanı General Eisenhower 8 Aralık 1953 tarihinde yaptığı bir beyanla, münferit dost memleketlerin bu sahada sarf edecekleri gayretleri desteklemek maksadiyle Amerika Hümetinin kendisi ile iki taraflı anlaşmalar yapacak memleketlere Araştırma Reaktörü kurabilmeleri için gerekli teknik malûmatı vermeyi ve Reaktörün inşa masraflarına iştirak etmeyi taahhüde âmade olduğunu açıklamıştır.

Malûm olduğu üzere hükümetimiz bu imkândan faydalanabilmek için müttefik Amerika Hükümeti ile bu konuda ilk iki taraflı anlaşmayı imzalamıştır.

Yukardaki mâruzattan da anlaşılacağı üzere Atom Enerjisi mevzuunun memleketimizce, bir taraftan daha süratle kalkınmamızı sağlayacak, diğer taraftan hür dünyanın bu sahadaki gayretlerine müspet şekilde yardım edebilecek bir ölçü ve vüsatte ele alınması icabetmektedir.

Mevzu bu geniş çerçeveye içinde ele alındığı takdirde şümulü bir Atom Enerjisi programının muhtelif safhalar halinde tahakkuk ettirilmek üzere ana hatları itibariyle aşağıdaki işleri ihtiva ettiği görülmüş :

- a) Atom işlerinin tedviri ile vazifeli merkezî bir teşkilât kurulması.
- b) İlmî ve teknolojik çalışmaları yürütmek için ilmî ve teknik personelden mürekkep bir nüve teşkili.
- c) Nüveyi teşkil eden personelin çalışmaları ve yeni personel yetiştirilmesi için muhtelif lâboratuvarları hâvi bir Araştırma Reaktörünün kurulması.
- d) Nükleer ve termonükleer enerji ve bu enerjinin tababet, ziraat, sanayi ve savunma sahalarında tatbiki ile ilgili araştırma, tecrübe ve tatbikatı bir merkezde toplayacak mütaaddit tesisleri hâvi bir Atom Sitesi kurulması ve bu sitenin ihtiyacına kâfi gelecek aded ve evsafa munzam ilim adamı ve tecrübeli personel yetiştirilmesi.
- e) Atom Enerjisinden kudret kaynağı olarak istifade edilmesi.

Yukardaki (a) ve (b) fıkraları altında zikredilen hususlar Atom Enerjisi konusunda yapılacak çalışmaların ilk safhasını teşkil etmektedir.

Memleketimiz bu safhaya ait çalışmaları bitirmiş durumdadır.

Filbakika bir Atom Enerjisi Komisyonu kurulmasına dair 27 . VIII . 1956 tarihli ve 6821 sayılı Kanun isdar edilmiş ve bu kanuna müsteniden 7 . III . 1957 tarihli ve 4/8765 sayılı İcra Vekilleri Heyeti kararıyla Türkiye Atom Enerjisi Komisyonu fiilen teşkil olunmuştur.

Buna muvazi olarak, Amerika Hükümetinden sağlanan, burslarla 40 kadar ilim adamı yukarıda (b) fıkrasında sözü edilen nüveyi teşkil etmek üzere 2 ilâ 3 sene müddetle muhtelif Amerikan üniversite ve ilim merkezlerine tahsil, tecrübe ve tatbikat yapmak üzere gönderilmişlerdir. Bu elemanlardan 10 u halen avdet etmiş diğer 20 si 1959 senesi içinde avdet edecek bakıyesi de 1960 senesi sonuna kadar yurda dönmüş olacaktır.

Ayrıca, İngiltere, Almanya ve Fransa Atom merkezlerine gönderilmiş olan 10 kadar ilim adamımız da kısmen yurda dönmüş bulunmaktadır. Diğerleri de en geç 1960 senesine kadar dönmüş olacaktırlar.

Bu suretle Atom Enerjisi ile ilgili çalışmaların doğrudan doğruya memleketimizde yapılması için gerekli hazırlıklar safhası müsbet bir şekilde sona ermiş ve çalışmalar yukarıda (c), (d) fıkralarında zikredilen işlerin bir an evvel tahakkuk ettirilmesi üzerinde temerküz ettirilmiştir.

İkinci safhaya taallük eden çalışmaların ilk olarak (e) fıkrasında sözü edilen Araştırma Reaktörünün kurulması mevzuu ele alınmış ve bununla ilgili hazırlıklar çok ilerlemiştir.

Bu mevzuda şimdiye kadar yapılan çalışmalar şöylece telhis olunabilir.

1. Atom Enerjisi Komisyonu memleketimizde kurulacak Araştırma Reaktörünün 1 000 kilovat takatinde ve havuz tipinde olmasına karar vermiştir.

2. Reaktörün inşa mahalli olarak İstanbul'da Küçükçekmece seçilmiş ve gerekli arazi istimlak edilmiştir.

3. Komisyon mütehassısları Reaktörün teknik avan - projesini izhar etmişlerdir. Amerikalı mütehassıslar tarafından tasvibolunan bu avan - projeler teklif alınmak üzere, bu sahada büyük tecrübesi bulunan bellibaşlı Amerikan firmalarına gönderilmiştir. En müsait teklifi yapan firmanın seçilmesi derdesttir.

Bu çalışmalara muvazi olarak Atom Sitesi kurulması ile ilgili hazırlık çalışmalarına da girişilmiş bulunmaktadır.

Atom Enerjisi Komisyonunca prensip itibariyle Sarıyar Barajı sahasına kurulmasına karar verilen bu Sitenin ihtiva edeceği tesisler konusunu incelemek ve bir plân tasarısı izhar etmek üzere bir Plânlama Grubu teşkil olunmuştur. Beynelmül teşekküller ve Amerika Birleşik Devletleri ve diğer dost ve müttefik devletler mütehassısları ile istişare halinde çalışmakta olan bu Grubun 1959 senesi başlarına doğru Site plânını hazırlamış olması beklenmektedir.

Bahis mevzuu plânın hazırlanmasında bir taraftan Atom Sitesinin kurulmasında istihdaf edildiği daha önce mâruz maksatlar diğer taraftan böyle bir Site kurmuş veya kurmakta olan memleketlerde yapılan çalışmalar birinci derecede dikkat nazarına alınmaktadır.

Ancak gerek Atom Enerjisi ile ilgili tesislerin süratle ve teknik bakımdan tam tatmin edici bir şekilde kurulabilmesi gerekse bu sahada en seçkin elemanların istihdam edilebilmesi için bâzı tedbirlerin bir an evvel ittihazı gerekmektedir.

Bu maksatla, bellibaşlı memleketlerin kendi Atom Enerjisi programlarının tahakkukunu mümkün kılmak üzere tatbik mevkiine koydukları mevzuatın başlıca hükümleri de göz önünde bulundurulmak suretiyle ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Tetkikimden de anlaşılacağı üzere kanunun 1 nci maddesi doğrudan doğruya Atom Enerjisi Komisyonu emrinde devamlı vazife ifa etmiyen fakat kendi ihtisas dallarında otorite sahibi olan ilim adamları ile teknik personele Atom Enerjisi Komisyonu tarafından vazife tevdi edilmesi halinde tazminat verilmesini derpiş etmektedir. Bu tazminatın miktarı İcra Vekilleri Heyetince tâyin edilecektir.

2 nci madde Atom Enerjisi programına dâhil tesisler için gerekli hammadde, teçhizat, alât ve malzemenin yurda girişlerinde sürat ve suhulet sağlamak ve programın gerektirdiği masrafları vergi, resim, harc v. s. gibi mükellefiyetlerin sirayetini önlemek maksadını istihdaf etmektedir. Filhakika böyle bir sürat sağlanmadığı takdirde büyük kısmı çok ince ve hassas eşyadan madut olan bu malzemenin gümrüklerde bekleme neticesinde ciddî ârizaya uğraması ve binnetice tesislerin çalışmasını çok müşkül ve hattâ bazan imkânsız hale getirmesi kuvvetli bir ihtimal dâhilindedir. Kaldı ki, bahis mevzuu hammaddeler meyanında bulunan ve bilhassa tıp, ziraat ve sanayi sahalarında tatbik olunan bâzı radyo - izotopların sadece birkaç saatlik ömürleri olduğu göz önünde tutulursa bu mevzuda sürat unsurunun arz ettiği ehemmiyet daha bâriz bir şekilde anlaşılmuş olur.

Diğer taraftan Atom Enerjisi programından beklediğimiz âzami neticenin alınabilmesi için bu programa dâhil tesislerin kurulması işlerinin bu sahada en geniş tecrübe sahibi olan mütehassıs firmalarca deruhde edilmesi de zaruridir.

Keza tesislerle ilgili ham madde, teçhizat, alât ve malzemenin de tedariki mevzuunda aynı şekilde hareket edilmesi gerekmektedir.

Bu zaruret göz önünde tutularak en ehil firmalar arasında uygun teklifi yapan firmayı seçebilmek için lâyihanın 3 ncu maddesinde bu işler hakkında 2490 sayılı Arttırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu hükümlerinin tatbik olunmıyacağı tasrih edilmiştir.

Lâyihanın 4 ve 5 nci maddeleri hükümleri 2 ve 3 ncu maddeler hükümlerini tamamlayıcı mahiyette olup işlerin sürat ve suhûletle yürütülmesini sağlamaya mâtuftur.

Lâyihanın 6 nci maddesi ile atom enerjisi programına dâhil tesislerin kurulabilmesi için (60) milyon liralık gelecek senelere sari bir taahhüt salâhiyeti istenilmektedir.

Bu tahsisat ile inşasına girişilecek ilk tesis hazırlık çalışmaları hemen hemen sona ermiş bulunan araştırma reaktörüdür.

Halen kati bir rakam ileri sürülmesi mümkün olmamakla beraber böyle bir reaktörün takriben 15 milyon lira civarında bir masrafı mucibolacağı tahmin edilmektedir. Bunun takriben 12 milyon lirası dolâr ile yapılacak masraflara 3 milyon lirası da Türkiye'de yapılacak inşaat ve buna müteferri masraflara tekâbül etmektedir.

Reaktör tesisinin mukaveleye bağlanıp inşasına girişilmesini mütaakıp derhal atom sitesi plânına dâhil tesislerin tahakkuk ettirilmesine girişilecektir. Bu tesislerin kurulmasında ehemmi mühimme tercih suretiyle bir priorite sistemi tesbit ve tatbik olunacaktır.

Atom Enerjisi Komisyonu, kâfi aded ve evsafta eleman yetiştirilmesi için atom sitesi plânına mütenazir olarak, uzun vâdeli bir eğitim plânı da hazırlamaktadır. Bu plânda komisyonca atom sitesi tesislerine verilecek priorite göz önünde tutularak tatbik mevkiine konulacaktır. Bu

suretle siteye dâhil her bir tesisin kurulması tamamlandıkça bu tesisin çalışabilmesi için gerekli ilim adamları ve teknik elemanlar da elde bulunmuş olacaktır.

Yukarda (e) fıkrasında sözü edilen atom enerjisinden kudret kaynağı olarak istifade edilmesi meselesi daha ilerde ele alınacaktır.

Zira hidrolik enerji kaynakları henüz kâfi derecede işletilmemiş olan memleketimizde bu kaynaktan sağlanabilecek elektrik enerjisinin daha birkaç sene atom enerjisinden sağlanacak enerjiden daha ucuza çıkacağı anlaşılmaktadır. Bununla beraber bu sahadaki inkişaf lar da Hükümetimizce lâyük olduğu dikkatle takibolunmaktadır.

Fisil maddelerin araştırılması konusu ile ilgili çalışmalar Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü tarafından yürütülmektedir.

Gerek iktisadi kalkınmamızın tahakkukuna ve gerekse dünya ilim âleminde lâyük olduğumuz mevki ihraz etmemize büyük ölçüde hizmet edecek olan ilişik kanun lâyihası Büyük Millet Meclisinin Yüksek tasvibine arz olunur.

Maarif Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maarif Encümeni
Esas No: 1/307
Karar No: 15

10 . 11 . 1959

Yüksek Reisliğe

Encümenimize havale buyurulan «Türkiye Atom Enerjisi Programının tatbik şekli hakkında kanun lâyihası» alâkalı vekâletler mümessilleri de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Lâyiha; İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecek bir tazminat mukabilinde her çeşit Devlet memurunun, Atom Komisyonu emrinde çalıştırılabileceğini; Atom Enerjisi Programının tatbiki için lüzumlu eşyanın her çeşit ithalât tahditlerinden müstesna ve her nevi vergi, resim, hare ve ücretlerden muaf olmasını; Atom Enerjisi tesislerini inşa ve işletilmesinde istihlak olunacak elektrik ve havagazının İstihsal Vergisinden ve Belediye Resminden; bununla alâkalı ihalelerin, ilânların vesair evrak ve vesikaların Devlet ve Belediye Resim ve Harelerinden muaf tutulması; Atom tesisleriyle ilgili bilûmum inşaat işlerinin ve lüzumlu eşya mubayaasının 2490 ve 1050 sayılı kanunlara tâbi tutulmamasını; tamir ve tadil maksadiyle yabancı memleketlere gönderilecek bu eşyanın ihracat takyitlerinden istisna edilmesini; bu tesisleri kuracak yabancı firmanların yurda getirecekleri eşyanın Gümrük Kanununun muvakkat kabul hükümlerine tâbi olacağını; bu tesislerin kurulabilmesi için yılda 13 milyonu geçmemek üzere 60 milyon liraya kadar gelecek

yıllara sâri taahhütlere girişmek hususunda Başvekile salâhiyet verilmesini istihdaf eylemektedir.

Gerek esbabı mucibede derpiş olunan mülâhazalar ve gerekse Hükümet mümessilleri tarafından beyan edilen mütalâalar yerinde görülerek kanun lâyihası Encümenimizce muvafık mütalâa edilmişse de mucip sebepleriyle aşağıda gösterilen iki küçük değişikliğin yapılmasına lüzum görülmüştür.

1. Atom Enerjisi işlerinde çalıştırılacak memurların seçiminde isabeti sağlamak üzere 1 nei maddeye «Başvekâlet Atom Enerjisi Komisyonunca» tâbiri ilâve edilmiştir.

2. 2 nei maddede bahis mevzu eşya hususunda gümrük muamelâtındaki muhtemel tereddütleri önlemek maksadiyle «eşya» kelimesinden önce «her türlü» tâbiri ilâve edilmiştir.

Encümenimizce ittifakla kabul edilen bu kanun lâyihası Maliye Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe saygı ile sunulur.

Maarif Encümeni Reisi	Bu M. Muharriri
Rize	İstanbul
A. Morgül	A. Hacopulos
Ankara	Çanakale
Ü. Elini	N. Togyay

İsparta
A. Lâtifaoğlu
Kars
R. İlker

İzmir
V. Tayşi
Maraş
H. Gürün

Ordu
F. Güley

Trabzon
M. R. Tarakçıoğlu
Urfa
M. Y. Alhas

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye Encümeni
Esas No. 1/307
Karar No. 24

24 . II . 1959

Yüksek Reisliğe

Türkiye-Atom Enerjisi Programının tatbik şekli hakkındaki kanun lâyihası encümenimizde alâkalı Hükümet temsilcilerinin de iştirakleriyle tetkik ve müzakere edildi.

Başvekâlete bağlı olmak üzere teşkili aşıgnülen atom enerjisi komisyonu kurulması hakkındaki lâyhada serd edilen mucip sebepler encümence de yerinde görülmüş ve şu kadar ki, tereddüt ve iltibasları önlemek maksadiyle Maarif Encümenince, lâyihanın birinci maddesine ilâve edilen «Başvekâlet» ve ikinci maddeye eklenen «her türlü eşya» ibarelerinin yazılması münasibolacağı mütalâa edilerek Maarif Encümeni mazbatası encümenimizce de aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Gümrük ve İnhisarlar Encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Maliye En. Reisi	Mazbata M.	
Bursa	Bursa	Bursa
K. Yılmaz	M. Kayalar	Y. Teksel
Çorum	Kırklareli	Kocaeli
C. Köstekçi	A. Sakman	Ö. Cebeci
Kocaeli	Konya	Malatya
D. Erol	H. A. Keymen	3. Md. Muhalifim M. Z. Tulunay
	Zonguldak	
	A. Akın	

Gümrük ve İnhisarlar Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Güm. ve İnh. Encümeni
Esas No. 1/307
Karar No. 21

25 . II . 1959

Yüksek Reisliğe

Türkiye Atom Enerjisi Programının tatbik şekli hakkındaki kanun lâyihası ile Maarif ve Maliye encümenlerinin mazbataları alâkalı Hükümet temsilcilerinin de iştirakleriyle tetkik ve müzakere edildi.

Hükümet mümessillerinin verdiği izahat uy-

gun görülmekle beraber komisyonumuzca izah edilen arzu üzerine bu gibi mühim mevzulara ait kanun tekliflerinin Büyük Millet Meclisinin çok kesif bir mesaiye bağlamadan önce Büyük Meclise arzının uygun olacağı temennisi Hükümet temsilcilerine bildirilmiş ve müzakere neticesin-

de Maarif ve Maliye encümenlerince ileri sürülen mütalâa ve ilâveler yerinde görülerek Maarif Encümeninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kanun lâyihasının ikinci maddesinde yer alan muafiyet hükmünün bâzı eşyayı şümulü içeresine almamış olduğu görüldüğünden bu maddeye (D) ve (E) fıkralarının ilâve edilmesi ve (F) fıkrası ile de muaf olarak yurda giren bu eşyadan her hangi birisinin maksat dışında kullanılması veya satılması halinde gümrük ve sair vergilerin tahsili için Gümrük ve İnhisarlar Vekâletine keyfiyetin ihbarı hükümleri ilâve edilmiştir.

Diğer maddeler ise Hükümet lâyihasında olduğu gibi aynen ve mevcudun ittifakı ile kabul olunmuştur.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Gümrük ve İnhisarlar Encümeni Reisi
Yozgad
N. Taml

M. Muharriri			
Kocaeli	Adıyaman	Amasya	
S. Yalım	A. Yaşar	H. Özbay	
Hatay	Kars	Manisa	
A. Ş. Devrim	K. Güven	C. Özgirgin	
Samsun	Samsun	Tokad	
Ö. Güriş	F. Şen	S. Eken	
Antalya	Balıkesir	Tokad	
Y. Yazıcıoğlu	A. İleri	R. Önder	

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/307
Karar No. 81

27 . III . 1959

Yüksek Reisliğe

Türkiye Atom Enerjisi Programının tatbik şekli hakkında İcra Vekilleri Heyetince hazırlanıp Başvekâletin 23.I.1959 tarihli ve 71 - 785/214 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise takdim kılınan kanun lâyihası, Maarif, Maliye ve Gümrük ve İnhisarlar encümenleri mazbatalarıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla salâhiyetli mümessiller hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Türkiye Atom Enerjisi Programının tatbikini temin maksadiyle bu programın ihtiva ettiği esaslar dairesinde memleketimizde kurulacak atom tesislerinin süratle ve teknik bakımdan tam ve lâyıkıyla kurulabilmesi ve bu sahada en seçkin ve kabiliyetli elemanların hizmet ve tecrübelerinden istifade edilebilmesi için icabeden tedbirlerin bir an evvel ittihazi zarureti karşısında Atom Enerjisi sahasında büyük inkişaf ve terakkiler kaydetmiş olan memleketlerin, kendi Atom Enerjisi programlarının tahakkukunu mümkün kılmak üzere tatbik mevkiine koyduk-

ları mevzuatın başlıca esas hükümleri ele alınmak ve millî bünyemize uygun olmak suretiyle bu kanun lâyihası hazırlanmış bulunmaktadır.

Lâyiha üzerinde encümenimizde cereyan eden müzakerelerden ve hükümet mümessillerinden alınan mütemmim izahattan sonra lâyihanın sevkini mucip sebepler yerinde görülerek Maarif Encümeninin tadilen kabul etmiş olduğu metin üzerinden maddelerin tetkikine geçilmiş, birinci madde Maarif, ikinci madde Gümrük ve İnhisarlar Encümeninin tadili veçhile, üç, dört ve beşinci maddeler ise Hükümetin teklifi veçhile aynen ve altıncı maddedeki (13) milyon liranın (20) milyon liraya iblâğı suretiyle ve müteakip maddeler Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Kanun lâyihası Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Mazbata M.
Balıkesir	Muğla	İzmir
H. İmre	N. Özsan	B. Bilgin

Kâtip			Kayseri	Kırşehir	Kocaeli
Diyarbakır	Afyon K.	Afyon K:	O. Kavuncu	F. Yalçın	C. Tüzün
M. H. Ünal	R. Çerçel	N. Topcuoğlu	Manisa	Maraş	Niğde
Afyon K.	Ankara	Ankara	S. Mahçioğlu	E. Soysal	B. Gürsoy
M. A. Ülgen	M. Akpınar	İ. B. Aksal	Ordu	Rize	Rize
Ankaraa		Artvin	A. Topaloğlu	H. Agun	İ. Akçal
O. Alişiroğlu		H. Çeltikçioğlu	Siird	Siird	Sinob
Artvin,	Çorum	Çorum	B. Erden	M. D. Süalp	Ö. Özen
Y. Gümüzel	H. Bulgurlu	Y. Gürsel	Trabzon	Van	Zonguldak
Elâziğ	İstanbul	Kars	İ. Şener	F. Melen	H. Timur
H. Müftügil	N. Kırsan	B. Öcal			

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Atom Enerjisi Programının tatbik şekli hakkında kanun lâyhası

MADDE 1. — Umumi, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle belediyelere ve 3659 sayılı Kanuna tâbi müesseselere mensup memur ve hizmetlilerden Atom Enerjisi Programı dâhilinde kendilerine bir vazife tevdiine ihtiyaç duyulanlar, esas görevlerine ait bütün hakları mahfuz kalmak ve maaş, ücret ve diğer tekmil özlük haklarını da bağlı buldukları yerlerden almak şartıyla lüzum görüldüğü müddetçe Atom Enerjisi Komisyonu emrinde çalıştırılabilir. Bu suretle istihdam edilecekler istihdamlarının devamı müddetince verilecek tazminat İera Vekilleri Heyeti kararıyla tesbit olunur.

MADDE 2. — a) Başvekâlet Atom Enerjisi Komisyonu tarafından tesbit edilen Atom Enerjisi programının tatbiki için yine bu komisyonca tesbit edilecek lüzumlu eşya Türkiye'ye ithalinde her nevi ithalât tahditlerinden müstesna olduğu gibi giriş Gümrük Vergisi ile hususi idare ve belediyelere ait her türlü vergi, resim, hare ve zamlardan, belediye hissesinden, sundurma ve antrepo ücretleriyle rıhtım resminden ve Türkiye Cumhuriyeti Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğüne alınan rıhtım ücretinden ve ithal esnasında alınan sair bilûmum vergi, resim, hare ve ücretlerden;

b) Atom Enerjisi tesislerinin inşa ve işletilmesinde istihlak olunacak elektrik ve havagazi istihlak Vergisinden ve belediye resminden;

c) Atom Enerjisi Programının tatbiki ile ilgili ihaleler, ilânlar ve sair evrak ve vesikalar Devlet ve belediyelere ait her türlü resim ve harelardan;

Muaftr.

MAARİF ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türkiye Atom Enerjisi Programının tatbik şekli hakkında Kanun

MADDE 1. — Umumi, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle belediyelere ve 3659 sayılı Kanuna tâbi müesseselere mensup memur ve hizmetlilerden atom enrjisi programı dâhilinde Başvekâlet Atom Enerjisi Komisyonunca kendilerine bir vazife tevdiine ihtiyaç duyulanlar, esas görevlerine ait bütün hakları mahfuz kalmak ve maaş, ücret ve diğer tekmil özlük haklarını da bağlı buldukları yerlerden almak şartıyla lüzum görüldüğü müddetçe Atom Enerjisi Komisyonu emrinde çalıştırılabilir. Bu suretle istihdam edilecekler istihdamlarının devamı müddetince verilecek tazminat İera Vekilleri Heyeti kararıyla tesbit olunur.

MADDE 2. — a) Başvekâlet Atom Enerjisi Komisyonu tarafından tesbit edilen Atom Enerjisi Programının tatbiki için yine bu komisyonca tesbit edilecek lüzumlu her türlü eşya Türkiye'ye ithalinde her nevi ithalât tahditlerinden müstesna olduğu gibi giriş Gümrük Vergisi ile hususi idare ve belediyelere ait her türlü vergi, resim, hare ve zamlardan, belediye hissesinden, sundurma ve antrepo ücretleriyle Rıhtım Resminden ve Türkiye Cumhuriyeti Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğüne alınan rıhtım ücretlerinden ve ithal esnasında alınan sair bilûmum vergi, resim, hare ve ücretlerden;

b) Atom enrjisi tesislerinin inşa ve işletilmesinde istihlak olunacak elektrik ve havagazi istihlak Vergisinden ve Belediye Resminden;

c) Atom Enerjisi Programının tatbiki ile ilgili ihaleler, ilânlar ve saire evrak ve vesikalar Devlet ve belediyelere ait her türlü resim ve harelardan;

Muaftr.

**MALİYE ENCÜMENİNİN
TADİLİ**

Türkiye Atom Enerjisi Programının tatbik şekli hakkında Kanun

MADDE 1. — Maarif Encümeninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Maarif Encümeninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**GÜMRÜK VE İNHİSARLAR
ENCÜMENİNİN TADİLİ**

Türkiye Atom Enerjisi Programının tatbik şekli hakkında Kanun

MADDE 1. — Maarif Encümeninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — a) Başvekâlet Atom Enerjisi Komisyonu tarafından tesbit edilen Atom Enerjisi programının tatbiki için yine bu komisyonca tesbit edilecek lüzumlu her türlü eşya Türkiye'ye ithalinde her nevi ithalât tahditlerinden müstesna olduğu gibi giriş Gümrük Vergisi ile hususi idare ve belediyelere ait her türlü vergi, resim, harc ve zamlardan, belediye hissesinden, sundurma ve antrepo ücretleriyle Rıhtım Resminden ve Türkiye Cumhuriyeti Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğüne alınan rıhtım ücretlerinden ve ithal esnasında alınan sair bilûmum vergi, resim, harc ve ücretlerden;

b) Atom Enerjisi tesislerinin inşa ve işletilmesinde istihlak olunacak elektrik ve havagazı İstihsal Vergisinden ve belediye Resminden;

c) Atom Enerjisi programının tatbiki ile ilgili ihaleler, ilânlar ve sair evrak ve vesika-

**BÜTÇE ENCÜMENİNİN
TADİLİ**

Türkiye Atom Enerjisi Programının tatbik şekli hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Maarif Encümeninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Gümrük ve İnhisarlar Encümeninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Başvekâlet Atom Enerjisi Komisyonu tarafından tesbit edilen Atom Enerjisi programı dâhilinde kurulacak atom tesisleriyle ilgili bilûmum inşaat işleri ve dâhilden veya yabancı memleketlerden tedarik edilecek eşyanın mubayaası 2490 sayılı Artırma, eksiltme ve ihale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu hükümlerine tâbi değildir.

MADDE 4. — 2 nci ve 3 ncü maddelerde zikredilen eşyadan tamir veya tadil maksadiyle yabancı memleketlere gönderilmeleri icabedenler hakkında ihracat üzerine mevzu takyidi hükümler tatbik olunmaz.

MADDE 5. — Bu kanun gereğince Atom Enerjisi Programına dâhil tesislerin inşası kendilerine tevdi edilen firmaların inşaat işlerinde kullanılmak üzere hariçten getirecekleri eşyanın yurda giriş ve çıkışında Gümrük Kanununun Muvakkat kabul rejimi hükümleri tatbik olunur.

MADDE 6. — Bu kanunda sözü edilen tesislerin kurulup işletilebilmesi için yıllık ödeme miktarı 13 milyon lirayı geçmemek üzere 60 milyon liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye Başvekil salâhiyetlidir.

Bu suretle girişilecek taahhütler her yıl Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Başvekâlet kısmında hususi bir fasla konulacak tahsisat ile karşılanır.

MADDE 3. — Kanun lâyihasının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Kanun lâyihasının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Kanun lâyihasının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Kanun lâyihasının 6 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mal. E.

G. ve İ. E.

B. E.

lar Devlet ve belediyelere ait türlü resim ve harclardan;

d) Bu tesislerde kullanılacak motor, kazan ve imbikler Belediye Resminden;

e) Bu tesislerde kullanılacak akar yakıtlar Hazine Hissesinden muaftır;

f) Muaf olarak yurda girmiş bulunan eşyadan her hangi birisinin maksat dışında kullanılması ve muafiyeti gayrihaiz yerlere ve şahıslara satılması veya devredilmesi halinde Gümrük ve İhisarlar Vekâletine bilgi verilir.

MADDE 3. — Lâyihanın 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Lâyihanın 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Lâyihanın 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Lâyihanın 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Lâyihanın 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Lâyihanın 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Lâyihanın 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Lâyihanın 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanunda sözü edilen tesislerin kurulup işletilebilmesi için yıllık ödeme miktarı (20) milyon lirayı geçmemek üzere (60) milyon liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye Başvekil salâhiyetlidir.

Bu suretle girişilecek taahhütler her yıl Muvazenei Umu-

Hü.

Mf. E.

MUVAKKAT MADDE — 1959 malî yılı zarfında 1 nci madde gereğince verilecek olan tazminat, 6 ncı maddede zikredilen tahsisattan ödenir.

MADDE 7. — Bu kanun neşri tarihinde mecraya girer.

MADDE 8. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

13 . I . 1959

Başvekil

Devlet Vekili

A. Menderes

Devlet vekili

A. Aker

Devlet Vekili ve

Çalışma V. V.

H. Şaman

Millî Müdafaa Vekili

E. Menderes

Hariciye Vekili

F. R. Zorlu

Maarif Vekili

C. Yardımcı

Ticaret Vekili

H. Erkmen

Güm. ve İnh. Vekili

H. Hüsman

Münakalât Vekili

Sanayi Vekili

İmar ve İskân Vekili

M. Berk

Devlet Vekili ve

Münakalât V. V.

M. Kurbanoğlu

Adliye Vekili

E. Budakoğlu

Dahiliye Vekili

Dr. Namık Gedik

Maliye Vekili

H. Polatkan

Nafia Vekili

T. İleri

Sih. ve İç. Mua. Vekili

Dr. L. Kırdar

Ziraat Vekili

N. Ökmen

Çalışma Vekili

Bas. - Yay. ve Turz Vekili

S. Somuncuoğlu

Koordinasyon Vekili ve

Sanayi V. V.

S. Ataman

MUVAKKAT MADDE — Kanun lâyihasının muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Kanun lâyihasının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Kanun lâyihasının 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mal. E.

G. ve İ. E.

B. E.

MADDE 7. — Lâyiha'nın 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Lâyiha'nın 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Lâyiha'nın 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Lâyiha'nın 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

miye Kanununa bağı (A/2) işaretli cetvelin Başvekâlet kısmında hususi bir fasla konulacak tahsisat ile karşılanır.

MUVAKKAT MADDE —
Hükümetin muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Hükümetin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Hükümetin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

